

EXPOSICIÓ TEMPORAL

TOQUEM FUSTA! DISSENY, FUSTA I SOSTENIBILITAT

Del 9 de novembre al 22 de gener de 2023 – Disseny Hub Barcelona

DOSSIER DE PREMSA

Toquem Fusta! Disseny, fusta i sostenibilitat

**Del 9 de novembre al 22 de gener de 2023, Espai A Disseny Hub
Barcelona**

INTRODUCCIÓ

Del 9 de novembre al 22 de gener de 2023 es podrà veure al Disseny Hub Barcelona **“Toquem fusta! Disseny, fusta i sostenibilitat”**, una exposició organitzada pel Museu del Disseny i comissariada per **Martí Boada i Pilar Vélez**, que se centra en la **fusta** com a **material clau al servei de l'evolució cultural humana**.

Plantejada des de l'**òptica del disseny**, però posant la mirada en el valor dels **arbres** i del **bosc**, l'exposició vol **reivindicar el rol essencial de la fusta** al llarg dels temps i, per això, presenta una àmplia **visió històrica** entorn d'aquesta matèria fixant l'atenció en les creacions humanes en fusta **des del Paleolític fins a l'actualitat** i posant de relleu aquells **objectes, artefactes o dissenys** que han significat un punt d'inflexió en l'evolució cultural humana.

Així, **“Toquem fusta! Disseny, fusta i sostenibilitat”** reuneix **420 peces** que inclouen des de les **llances de Schöningen** – l'artefacte de fusta més antic de la humanitat localitzat fins ara de fa uns 300.000 anys– o els **cullerots** de l'època neolítica, fins al **clavicèmbal de Christian Zell**, dissenys de **mobles de fusta corbada al vapor** i aplicacions actuals de la fusta en els terrenys de l'aeronàutica, els automòbils, la salut, l'energia, l'acústica i la construcció, amb un **prototip actual** d'una **casa a mida real** fabricada amb **fusta, suro i palla (Habitatge MHM, projecte coordinat per Salvador Ordóñez)** que respon a les exigències i **reptes** per fer front a la **crisi mediambiental**. A través d'aquestes peces es mostra com, des dels orígens, la humanitat ha cercat en la natura la font de les seves creacions útils, elaborant objectes per satisfer les necessitats bàsiques i dominar l'entorn natural. En aquest sentit, la gran protagonista de l'exposició és la fusta, però també **l'arbre**, present al planeta Terra des de fa 370 milions d'anys, considerat com **“el disseny més antic del món”** i **model inspirador** de la **bioeconomia circular**.

“Toquem fusta! Disseny, fusta i sostenibilitat”, que s'emmarca dins de la línia de recerca que el Museu del Disseny impulsa sobre disseny socialment responsable i sostenible, també vol ser una **aposta per l'ús de la fusta** en el moment **d'emergència climàtica** que vivim i reconèixer aquest **material com a un aliat rellevant de la humanitat**, tant en el **passat** com en el **present** i el **futur**. En les darreres dècades, després d'una etapa de substitució de la fusta per altres materials en diversos terrenys, **s'està recuperant i es potencia el disseny i l'arquitectura en fusta** com a eina clau per poder mantenir la

qualitat de vida del planeta i aturar la crisi mediambiental actual. **L'exposició reivindica aquest retorn a la fusta** i planteja com el disseny que fa servir aquest material ens ha de permetre **viure millor, d'una manera més sostenible i responsable col·lectivament**. D'aquí que el seu títol, **"Toquem fusta"**, faci referència a l'expressió popular que valorava les **qualitats salvífiques de la fusta**. La mostra convida a que, d'una altra manera, al 2022, toquem fusta, emprem la fusta i en reconeixem els seus valors en pro de la vida del planeta.

L'exposició s'organitza en **tres grans àmbits**. Un **primer àmbit** introductorí que, des d'una perspectiva didàctica, presenta **l'arbre**, el **bosc** i la **fusta**, i mostra l'arbre com a model inspirador de l'economia circular; un **segon àmbit** que se centra en la **fusta** com a gran aliada de la humanitat al llarg de la història i on es poden veure algunes **creacions materials humanes** en fusta des del Paleolític fins a la contemporaneïtat; i un **tercer** que posa la mirada en **l'actualitat de la fusta** i en la recuperació que ha experimentat des de fa una anys en el **disseny** i **l'arquitectura** en àmbits com la construcció, la mobilitat, l'aeronàutica, la salut i l'energia, entre d'altres. Clou la mostra un **"Espai de coneixement"**, on s'ofereix al visitant informació i materials de tot tipus per completar el recorregut de l'exposició.

"Toquem fusta! Disseny, fusta i sostenibilitat" forma part del programa de la conferència anual de l'**European Forest Institute**, que ha designat **Barcelona Ciutat Europea del Bosc 2022**.

Número de peces exposades: 420

Àmbit 1: L'Arbre, model inspirador de la bioeconomia circular, 55 peces

Àmbit 2: Fusta, disseny i sostenibilitat, 270 peces

Àmbit 3: Bioeconomia i sostenibilitat, 95 peces

ÀMBITS DE L'EXPOSICIÓ

Àmbit 1: L'Arbre, model inspirador de la bioeconomia circular

Una **gran instal·lació d'una estructura arbòria (Materialitree)**, que parteix d'un tronc caigut i es transforma en un disseny paramètric, un projecte de Daniel Ibáñez, Vicente Guallart i Bruno Ganem de l'Institut d'Arquitectura Avançada de Catalunya (**IAAC**), dona la benvinguda al primer àmbit introductor que, des d'una perspectiva didàctica, presenta **l'arbre**, el **bosc** i la **fusta**, i mostra l'arbre com a model inspirador de **l'economia circular**. Aquest àmbit mostra de quina manera els humans han creat a peu d'arbre, enmig del bosc quan han necessitat objectes i estris per sobreviure-hi. Podríem parlar d'un "disseny sense projecte".

A més a més, en aquest àmbit s'explica com els humans han sabut "**dissenyar l'arbre**" mentre aquest va creixent, dominant les branques per donar-hi la forma necessària a l'objecte i assolint una aliança entre el creador, el dissenyador i la matèria, l'arbre. L'exemple més destacat de l'exposició, i alhora pràcticament desconegut, és el de les **forques de lledoner**, com les fabricades a Alentorn, a la Noguera, que exigeixen un període de quatre a sis anys per aconseguir la forma desitjada. També en són un bon exemple els **coves** i **cistells de vímet**, i d'altres objectes útils per a la vida del camp o de la llar, així com les **fèrules** aplicades a les branques dels roures perquè agafin la forma que convé al disseny d'un vaixell.

Safata Neanderthalensis, 45.000 anys. Fusta.
NEAN – Parc Prehistòric de Capellades. Ajuntament de Capellades

Cove. Joan Farré Oliver. Vímet i canya.
Joan Farré Oliver – Cisteller

Beçull, beçull soper i torrapans. Salvador Gispert. Bedoll; bruc boal. Fons MBJ

Forca de cinc pollegons. Llorenç i Nil Brescó. Lledoner.
Forcaires: Brescó – Durany. Col·lecció particular

Escombra i graella de cocció Salvador Gispert. Gódua o ginestell i mànec de cierre de bosc; marfull. Fons MBJ

Un altre protagonista d'aquest àmbit és el **suro** i, concretament, **l'alzina surera** – *Quercus súber L* – una espècie amb 60 milions d'anys originària de la conca mediterrània que representa el **millor exemple d'economia circular** possible. Atesa la seva longevitat, aquest arbre permet emmagatzemar carboni durant llargs períodes i generar elevats nivells de biodiversitat. Sabem que el suro ja es feia servir a l'antic Egipte, a la Grècia clàssica i al món romà. En són exemples els **taps d'àmfora**, les **soles de calçat** o **l'aïllament tèrmic** a les teulades. Al segle XIX, amb l'arribada de la industrialització, el suro serví per a nous usos, mentre que al segle XX el suro es va adoptar en la indústria de l'automòbil i l'aeronàutica i es va estendre en el camp dels paviments per la seva gran qualitat d'aïllant tèrmic i acústic i la seva resistència al foc.

Clou el primer àmbit una gran **cronologia** elaborada per **Martí Boada** – co-comissari de l'exposició, doctor en Ciències Ambientals, geògraf i naturalista - que abasta del 1966 fins a l'actualitat i aplega les **cimeres**, els **tractats internacionals** i les **declaracions d'emergència climàtica**.

Àmbit 2: Fusta, disseny i sostenibilitat

El segon àmbit de l'exposició proposa un itinerari cronològic a través d'una **vintena d'objectes de fusta** seleccionats per la seva **incidència en l'evolució cultural humana**, des del Paleolític fins avui, i que han significat un **punt d'inflexió** en algun aspecte i moment de la història de la humanitat. A través d'aquesta selecció de peces – elaborada en base a criteris de representativitat i no d'exhaustivitat i que també inclou material fotogràfic i audiovisual – es fa palesa la **pervivència d'alguns dissenys i formes** que han arribat a la “perfecció”: ser el màxim d'útils per a la funció que s'han creat.

Els primers objectes destacats que trobem en aquest àmbit són les **llances de Schöningen**, fetes de fusta d'abet fa 300.000 anys i descobertes el 1994. Aquestes peces, amb una longitud d'entre 1,80 m i 2,50 m i un pes d'uns 500 g, són comparables en longitud i pes a les javelines de competició olímpica modernes i oferien una gran precisió en el llançament. També és molt rellevant el **pal cavadador d'Aranbaltza III**, l'objecte de fusta més antic de la península Ibèrica i que data de fa 90.000 anys. En aquest àmbit també s'hi recullen els **instruments neolítics de la Draga de Banyoles**, un jaciment lacustre de gran valor arqueològic datat entre el 5292 i el 4713 cal BC que correspon a les primeres societats pageses del Neolític. Entre aquests instruments destaquen els destinats a les tasques agrícoles, com els **mànecs de falçs** i els **pals cavadors**, les eines de fusteria, com els **mànecs d'aixa**, les armes de caça entre les quals hi trobem **arcs** i **tiges de sageta**, i els estris relacionats amb la cuina (molts d'ells amb morfologies similars a les actuals) com un **batedor**, **espàtules**, una petita **pala**, **cullerots** i **recipients**. D'entre aquests últims, una peça especialment important és el **cullerot**, que es manté com un **exemple excepcional de disseny de persistència històrica** i mostra formes que expressen cultures diferents, així com una gran **biodiversitat** de fustes.

Javelines procedents de Schöningen, 300.000 anys, descobertes el 1994. Avet. Niedersächsisches Landesamt für Denkmalpflege

Pal cavadador d'Aranbaltza, Neanderthalis, 90.000 anys. Teix. Arkeologi Museoa, Bilbao

Manec d'aixa, Neolític cardinal, 5400 – 4900 aC. Teix.
Museu Arqueològic de Banyoles

Pinta per tractar fibres vegetals, Neolític cardinal, 5400 – 4900 aC. Boix. Museu Arqueològic de Banyoles

Cullerot, Neolític cardinal, 5400 – 4900 aC. Roure. Museu Arqueològic de Banyoles

L'arada, una eina profundament transformadora del territori, és una altra de les peces destacades d'aquest àmbit de l'exposició. S'hi poden veure l'**arada de devesa** (Extremadura), d'origen romà, i l'**arada de somera**, procedent del municipi de Querol (Alt Camp).

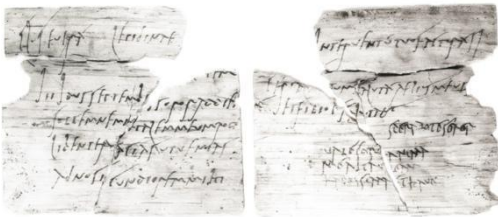

Arada extremenya, 2007. Joan Sanabria. Alzina. Fons MBJ

Arada somera, 1850 – 1900. Freixe, alzina i ferro. Col·lecció Concepció Blasco Lamarca

A continuació, l'exposició recull peces de rellevància històrica com el fragment d'una **roda de catúfols romana de Riotinto (Huelva)**, les **tauletes de fusta de Vindolanda (Anglaterra)** considerades els manuscrits més antics del Regne Unit, un **bol** i una **galleda** de finals del segle II i inicis del III dC, una **rèplica del teler ibèric de Can Pons**, exemple del desenvolupament de l'activitat tèxtil en els nuclis familiars, i una petita mostra de **baldufes de fusta** de diferents llocs del món, una de les joguines més primitives i universals i de les quals se n'han trobat exemplars en jaciments arqueològics de les antigues civilitzacions i cultures precolombines, mesopotàmiques, celtes, xineses, etc.

Fotografia infraroja d'una tauleta de fusta, amb la invitació a una festa d'aniversari. Vindolanda, Northumberland (Anglaterra), 97 – 103 dC. Vindolanda Trust.

Bol. Finals segle II – inicis segle III dC. Noguera; Equip de recerca de lesso (UAB) / Museu de Guissona. Eduard Camps Cava

Galleda, finals segle II – inicis segle III dC. Pi roig i ferro. Equip de recerca de lesso (UAB) / Museu de Guissona. Eduard Camps Cava.

Rèplica del teler ibèric de Can Pons d'Arbúcies, segle II aC.
Pollancre, llana i terrissa. Museu Etnològic del Montseny La
Gabella

Baldufes. Fons MBJ

L'itinerari d'aquest segon àmbit també inclou un espai dedicat al **suro**, un material molt important per les seves propietats i per haver transformat el territori i les formes de vida arreu del món. S'hi poden veure des dels "**taps corona**" (1892), que van suposar una petita revolució i que van permetre tapar les ampolles de cerveses, refrescs,

aigües, etc, amb només tres mil·límetres de suro, fins als **flotadors de xarxa de pesca** i les **carmanyoles de pastor**, valorades per les propietats aïllants que ofereix el suro.

Taps corona, c. 1950. Metall i suro. Museu del Suro de Catalunya, Palafrugell. Col·lecció Salvador Claret.

Flotadors de xarxa de pesca, c 1950. Suro tallat i cordill. Museu del Suro de Catalunya, Palafrugell. Fons Bertran

Carmanyola de pastor, 1900 – 1950. Talla de suro, cuir, metall i fusta. Museu del Suro de Catalunya, Palafrugell

Continuant l'itinerari històric que proposa l'exposició, arribem a la **roda**, un disseny revolucionari, l'ús de la qual va representar una millora en les formes de tracció i de transport i que va fer avançar la civilització de manera accelerada. La **roda massissa**, l'**ull de roda** i la **roda de carro** són algunes de les peces que es recullen.

Roda de carro. Alzina. Empresa Gabarró Hermanos SA

El **moble** és, indiscutiblement, un altre dels objectes amb un disseny lligat estretament a la fusta. A l'exposició es mostren alguns exemplars que posen de relleu com al segle XV es va estendre el **sistema de plafons i bastigi**, un mètode de construcció bàsic i intel·ligent que permet crear superfícies de mida il·limitada i que s'ha continuat utilitzant de manera generalitzada fins avui. S'hi pot veure un gran **moble aparador** del 1670 – 1700 elaborat amb roure i ferro forjat o una **porta de dos batents de la Casa Batlló** d'Antoni Gaudí de 1906.

Altres peces destacades que es recullen en aquest àmbit de l'exposició són una **pastera** del 1900, objecte dissenyat per fer i conservar el pa i bàsic per a l'autosuficiència alimentària de la població rural, i un sorprenent **clavicèmbal** construït a Hamburg el 1737 per Christian Zell. L'instrument – de cua de corba doble i amb barratge flamenc – entra pels ulls per la decoració lacada de paisatges de la Xina i és un dels tres únics instruments d'aquest constructor de primer nivell que es conserven al món, l'únic dels quals encara té un ús musical gràcies a les tasques de conservació.

Moble aparador, Guipúscoa, 1670 – 1700. Roure i ferro forjat.
Col·lecció Núria Pla

Pastera, c. 1900. Fusta. Museu Etnogràfic de Ripoll

Clavicèmbal, c.1737. Christian Zell, Hamburg. Boix, banús, pi roig i auró. Museu de la Música de Barcelona.

Encara al segon àmbit de l'exposició destaca l'apartat dedicat a la construcció d'una **rèplica de la Nao San Juan**, un balener guipuscoà de 240 tones procedent de Pasaia que va naufragar l'octubre de 1565 i que els arqueòlegs canadencs van trobar a la badia de Red Bay (Labrador) el 1978. El derelictes es va declarar la més fidedigna font de coneixement sobre la construcció naval al segle XVI existent fins ara.

Construcció de la rèplica de la Nao San Juan

Les **peces de castanyer** també tenen un lloc especial a la mostra per la seva rellevància històrica i social. Una de les peces que s'hi mostra és una "**sitja de gra**" d'una mida considerable d'estructura singular i feta d'una sola peça a partir de la disfuncionalitat d'un castanyer. També s'hi pot veure un **bocoi**, un exemple de disseny adequat a una demanda específica, en aquest cas el transport de vi, a partir d'una fusta local disponible i ajustada a les prestacions demanades.

Sitja, 1875 – 1900. Castanyer. Museu Etnològic del Montseny La Gabella

Un altre dels apartats d'aquest extens segon àmbit és el dedicat als **objectes de torneria**. Tot i que el torn esdevé una de les primeres màquines emprades pels humans, és als segles XIX i XX quan, gràcies a l'aparició del vapor i l'electricitat, es produeix una ràpida transformació dels sistemes productius als torns de control numèric actuals. El torner obté la fusta del bosc o a través d'intermediaris i, al taller, mitjançant la gúbia i el torn, la transforma en un **objecte útil o decoratiu**. Hi trobem complements per a mobles o per a maquinària tèxtil, joguines, parament de la llar, mànecs i taps de tota mena.

Guardiola. Patufet, 1950 – 1980. Vern pintat. Producció: Torneria Vila Soldevila, Torelló. Fons del Museu de la Torneria de Torelló. Família Verdaguer

Mànecs de brotxa d'afaitar, 1950 – 1980, 2017. Fusta, plom i pèl de teixó. Producció: Torneria Capdevila, Ton Carmona, Torelló. Fons del Museu de la Torneria de Torelló. Família Verdaguer

Per acabar, el segon àmbit també permet veure la importància que va tenir la fusta de les **xilografies tallades a testa**, una tècnica que es va desenvolupar al darrer terç del segle XVIII i que va significar una revolució gràfica i editorial, així com les noves **solucions eficients per a mobles de formes sinuoses**, com els bastigs i enrajolats, o l'innovador **mètode Thonet**, que permetia corbar la fusta treballant la seva elasticitat en calent i amb la **cadira núm.14** de 1890 com a exponent.

Caixaera, 1875 – 1900. Maison Millet. Roure, palissandre, bois satinée, bronze i marbre brèche violette. Producció: Maison Millet, París (1853 – 1918). MDB 648

Cadira núm. 14, c.1890. Gebrüder Thonet. Faig vaporitzat, reixeta de canya massissa i ferro. Producció: Gebrüder Thonet, Viena. Donació: Espai Corbat, 2018. MDB 3.076

Àmbit 3: Bioeconomia i sostenibilitat

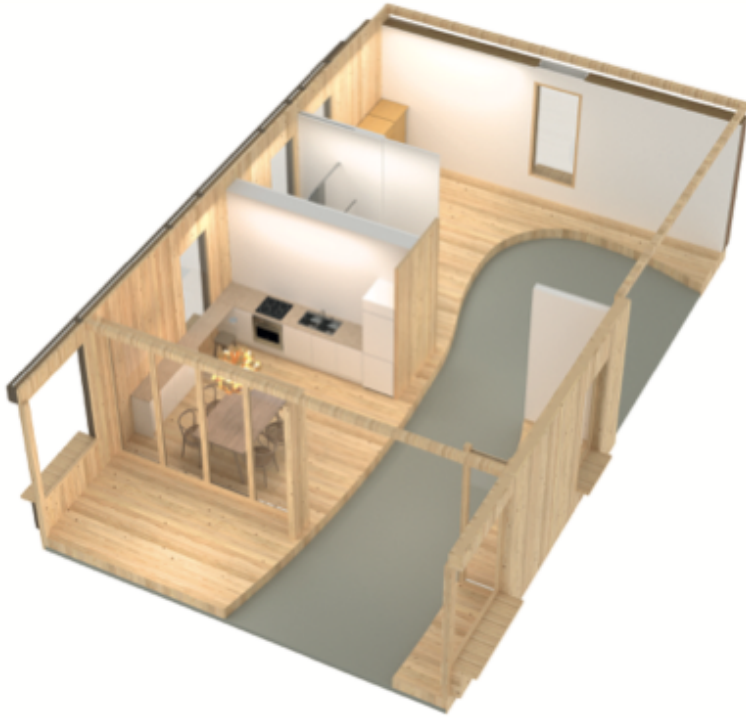
El darrer àmbit de “Toquem fusta!” posa el focus en l’**actualitat de la fusta**, és a dir, en la **recuperació** que està experimentant des de diversos fronts i des de fa uns anys. N’és un molt bon exemple el camp de la **construcció**. Per això, després d’una breu introducció a l’arquitectura en fusta dels segles XVIII - XX, amb una dotzena d’exemples com la **Casa Sommerfeld** (1920 – 1921), la **Casa Khuner** (1929 – 1930) o la **caseta desmuntable del GATCPAC** (1932), centra aquest àmbit de l’exposició un **prototip d’una casa de fusta de 90m2 útils – l’habitatge MHM** -, que respon a les exigències i els reptes del medi ambient, com a model de **sostenibilitat i economia circular**.

En aquest prototip de casa, els materials principals són la **fusta**, el **suro** i la **palla**, tots amb altes capacitats aïllants. També hi ha materials d’origen mineral com són la **calç** i **l’argila**, bons protectors i reguladors de la humitat. La proposta MHM situa aquests materials en el lloc on el seu rendiment és màxim: palla a la façana nord perquè és la més freda, fusta com a element estructural de tancament de les façanes est i oest, en el mur de càrrega central, al terra i al sostre, superfície vidriada i paviment exterior de ceràmica per afavorir l’entrada de calor a l’hivern, suro a la façana més càlida, etc.

Cal ressaltar que tant en aquests materials com en la resta, així com en les instal·lacions, s’han seguit els **criteris de salut propis de la bioconstrucció**: no hi ha productes químics tòxics, ni COV ni COP (compostos orgànics volàtils o persistents), tan abundants en les pintures i vernissos sintètics. Les pintures també poden ser vegetals o minerals, com les de calç, silicat o argila. Un altre factor a tenir en compte és la **climatització**, tant pel que fa a la sostenibilitat com a la salut. A l’habitatge MHM s’utilitza la calor per radiació que proporciona una estufa de llenya, molt més confortable i efectiva que la calor per convecció pròpia dels sistemes d’aire condicionat habituals.

Pel que fa a la **funcionalitat**, la distribució segueix el criteri de flexibilitat en els usos: els 90m2 útils de l’habitatge han d’incloure espais que permetin l’estada, el descans, l’oci i el treball. Una altra característica de l’habitatge MHM és que les seves mides segueixen l’anomenada **proporció àuria**, un número que van descobrir i utilitzar moltes cultures antigues i que s’obté segons els angles de sortida i posta del sol i l’altitud del lloc on s’ubica la casa per proporcionar la màxima harmonia als espais.

La fusta emprada en la construcció de l’habitatge MHM compta amb la certificació PEFC, el sistema de certificació forestal més implementat del món i que vetlla per garantir que els boscos es gestionen de manera responsable.

**Mòdul Hàbitat
Mediterrani (MHM),
2022**

Façana est

Façana sud

A banda de la casa, aquest tercer àmbit de l'exposició també reuneix una sèrie d'**objectes de fusta**, dissenys **de les dècades recents fins a l'actualitat**, que fan servir aquest material com a base de la construcció, l'energia, la salut, el vestit, el mobiliari, l'emalatge, les joguines, etc.

Concretament en el terreny del **mobiliari** veiem com des de mitjans del segle XX són habituals noves solucions en fusta com els aglomerats, els contraplacats o el tàblex, que permeten construir peces seriades a bon preu. A partir dels anys 70 van començar a sorgir les primeres reflexions sobre la crisi mediambiental creixent i, des del món de la fusta es va començar a parlar d'"**ecodisseny**", portant a l'ús de nous materials naturals, com la closca d'ametlla o d'altres fruits, paper reciclat combinat amb fusta, nous contraplacats, cartró, etc. A l'exposició s'hi recull una mostra de diferents **cadires, taules, tamborets, bancs, butaques, llums** i altres mobles i objectes com **calaixeres i prestatgeries**.

Cadira de braços Rothko, 1989, Alberto Lievore. Maderón. Producció: Alberto Lievore, Barcelona 1989 -1992; Indartu (Simeyco), Hernani, Guipúscoa: des de 1994. Donació: Indartu (Simeyco), 1995. MADB 135.898

Cadira, 1954. Antoni de Moragas. Vareta de ferro, tàblex microperforat i tacs de goma. Donació: Família De Moragas-Spà, 2014. MADB 138.909

Tamborets Alto i Volta, 2011. Antoni Arola. Cordia. Producció: Nanimarquina. Fets artesanalment al Camerun. Nanimarquina.

Llum de suspensió Disa, 5ª edició, 2013. José Antonio Coderch de Sentmenat. Pi d'Oregon controlat, acer i alumini. TUNDS-to you

Taula Kiri, 2015. Mario Ruiz. Rotang, fusta i plàstic. Producció: Expormim SA. Donació: Expormim, 2018, MDB 3.057

El món de la **torneria en fusta** també va assortir el camp de la perfumeria, amb la creació de flascons que s'han convertit en icones del nostre disseny i que també es poden veure en aquest àmbit de l'exposició. Tanmateix, les **joguines de fusta** han recuperat una nova vida i d'uns anys ençà tornen a tenir un gran protagonisme, juntament amb les joguines de suro.

Flascons d'Aigua Lavanda Barcelona, 1963. André Ricard. Alzina, vidre i ràfia. Producció: Antonio Puig Perfumes SA, Barcelona: 1963-1968. MADB 136.1968

Joguina Carla, 2016. Casiana Monczar. Arç, tints a base d'aigua i olis de llinosa. Producció: Joguines Grapat. Donació: Joguines Grapat, 2022. MDB 15.328

Joc de construcció Trigonos. Kernel Frukto, 2011. Josep M. Figueras i Pagès i Pere Solà i Cinca. Pi, faig i tela. Trigonos – Josep M. Figueras i Pagès

En aquest apartat de la mostra també es posa de manifest la nova mirada envers la fusta en el camp de **l'embalatge**, amb envasos de cartró procedent de boscos sostenibles com a alternativa al plàstic. En el món de **l'energia** també hi trobem els pèl·lets, un tipus de combustible granulat aglomerat a base de biomassa, elaborat a partir de residus de fusta i altres elements vegetals, que resulta més respectuós amb el medi ambient.

Envasos Des-embolcall, 2019. Júlia Farriol Duran. Pi i R-PET.
Producció: Júlia Farriol, Tallers Elisava. Júlia Farriol Duran.

Bossa per a patates. Departament de disseny Ametller Origen. Cartró reciclat i reciclable. Ametller Origen.

Pack de cervesa i agrupador de llaunes LatCub, 2020.
Atzamora Group i Estrella Damm. Cartró i alumini. Damm.

Finalment, es dedica un espai al **suro**, un material que darrerament ha recuperat el seu lloc en el camp del disseny i l'arquitectura, donades les seves característiques que el fan únic: aïllant tèrmic i acústic, impermeable, resistència al foc, etc. Les seves aplicacions van des de l'aeronàutica més innovadora fins al mobiliari, l'esport, les joguines, el calçat o els objectes de la llar, així com en la indústria dels vins i caves o, fins i tot, en la cosmètica.

Taula baixa Rockit, 2008. Rafael Oliva Serra. Fusta de fibra de densitat mitjana, suro, ferro i tacs de goma. Donació: Rafael Oliva Serra, 2022. MDB 15.143

Planxa de surf de Garrett McNamara, 2013. Mercedes-Benz & Amorim. Suro amb fibra de carboni. Producció: Corticeira Amorim

Sabates, Metamorphosis Project, 2013. Jasper Morrison.
Teixit de suro laminat. Producció: Corticeira Amorim.

Maqueta de la càpsula de reentrada a la Terra de la missió a Mart de l'ESA, 2016. Agència Espacial Europea. Suro P50, fibra de carboni i resina epoxi. Producció: Corticeira Amorim

En definitiva, aquest darrer àmbit de l'exposició posa de manifest com la **contribució de la fusta al disseny i l'arquitectura** ha d'impulsar la **bioeconomia** i **sostenibilitat** del nostre entorn i, per extensió, del planeta.

A més, a l'exposició també s'hi pot veure un exemplar icònic: la **soca del pi pinyer més alt de Catalunya** procedent de can Valls d'Olzinelles, al Parc del Montnegre (36,50m).

Espai de coneixement i d'experimentació

La darrera part del tercer àmbit és un espai de reflexió que convida els visitants a interessar-se per la realitat que ens envolta i les alternatives, com el disseny que fa servir la fusta, que ens han de permetre viure millor, d'una manera més sostenible i responsable col·lectivament.

En aquest espai es pot trobar informació sobre les empreses certificadores de la fusta, de projectes internacionals sobre aquestes alternatives, sobre el projecte IAAC i les biocitats, així com sobre la recerca que s'està fent entorn de la bona gestió forestal, el New Green Deal i el proveïment de fusta, entre altres qüestions.

ACTIVITATS PARAL·LELES A L'EXPOSICIÓ

Jornada 'Disseny per viure'. Disseny, fusta i sostenibilitat

23 de novembre, 11h

Les sisenes jornades 'Disseny per viure' esdevenen una activitat paral·lela a l'exposició temporal Toquem fusta! Disseny, fusta i sostenibilitat. De la mà d'Oscar Guayabero, el seu curador, i de diferents experts, parlarem de la vida al bosc, la seva gestió, el profit que en traiem (centrant-nos en la fusta), la manufactura de la fusta i l'ús dels objectes que s'hi extreuen, així com del reciclatge i re-ús d'aquests objectes i materials.

Taula rodona 'Mirades cap a una sostenibilitat responsable: la natura model referent de la biociutat'

1 de desembre, 18h

Amb Curro Claret (dissenyador), Martí Boada (científic ambiental) i Daniel Ibáñez (director de l'IAAC). Modera: Pilar Vélez.

Visita guiada 'Vist per'

16 i 30 de novembre, 18h. 14 de desembre, 18h

Us proposem fer una visita guiada a l'exposició de la mà d'experts en natura, comunicació i història de l'art:

- 16 de novembre, 18 h. Jordi Sargatal, zoòleg amb més de 40 anys dedicat a l'estudi de la natura
- 30 de novembre, 18 h. Txell Bonet, periodista i comunicadora.
- 14 de desembre, 18 h. Jesús Ángel Prieto, llicenciat en Història de l'Art i doctorat per la UB.

Visites guiades a 'Toquem fusta! Disseny, fusta i sostenibilitat'

Del 19 de novembre al 21 de gener de 2023

Públic individual: dissabtes a les 11h, Visites per a grups: a hores convingudes

El Museu del Disseny ofereix visites comentades a l'exposició temporal Toquem fusta? Disseny, fusta i sostenibilitat per veure com la fusta ha estat sempre una aliada

rellevant de la humanitat. Des del paleolític ha estat un material essencial per a la creació de tota mena d'artefactes al servei de les necessitats humanes. Però l'evolució tecnològica al llarg del temps ha comportat l'ús de nous materials i noves fonts d'energia, alguns dels quals han contribuït a l'actual crisi mediambiental.

Visites guiades 'Toquem fusta!' fora del Museu

Del 10 de novembre al 12 de gener de 2023

[World Wood Future](#), coordinador de la casa *Mòdul Hàbitat Mediterrani* que es pot veure a l'exposició [Toquem fusta! Disseny, fusta i sostenibilitat](#), us proposa un recorregut de visites guiades a sis instal·lacions (empresa de producció, centre d'investigació i cases) per comprendre la cadena de valor de la fusta d'avui, de la mà dels seus autors: Casa Showpass (10 de novembre), Mas Marroch (17 de novembre), Casa A (24 de novembre), Serradora Boix (1 de desembre), IAAC (Institut d'Arquitectura Avançada de Catalunya) (15 de desembre), Centre de Vida comunitària de Trinitat Vella (12 de gener).

Taller 'Munta i desmunta mobles d'avui com feien segles abans'

Del 9 de novembre al 22 de gener de 2023

A dins de l'exposició [Toquem fusta! Disseny, fusta i sostenibilitat](#) podreu gaudir de l'activitat *Munta i desmunta mobles d'avui com feien segles abans*, on us presentem tres redissenys de mobles històrics perquè pugueu tocar-los i entendre la seva construcció. Es tracta d'un **taller-exposició de peces de fusta** realitzades per experts en disseny i construcció de mobles.

ACTIVITATS FAMILIARS

Festa 'Disseny en família'

27 de novembre

Una festa adreçada a les famílies amb nens de 6 a 12 anys. Us convidem a fer creatius i divertits descobriments endinsant-vos en el món del disseny i la fusta.

Taller 'Sentiràs la fusta. Experiència amb els cinc sentits'

Del 13 de novembre al 22 de gener de 2023, 11:30h, 13:30h

L'[Associació per a l'Estudi del Moble](#), amb la col·laboració del Museu del Disseny, proposa aquest taller on l'objectiu és prendre consciència dels **beneficis que ens aporten els arbres a través de la fusta**. Descobrirem les característiques generals d'aquest material, d'on ve, tot el que ens aporta i com hauríem de respectar aquest patrimoni, incidint també sobre el valor del moble fet de fusta com a patrimoni cultural.

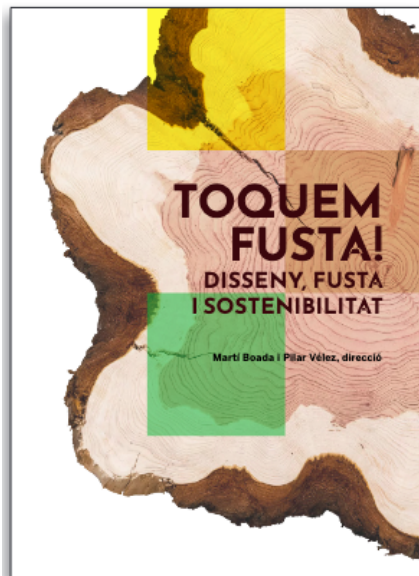
Taller de Nadal 'Justa la fusta!'

27, 28, 29 i 30 de desembre, 11:30h

La fusta és un material amb infinites possibilitats i ben carregat d'història. Durant aquest taller visitarem l'exposició temporal Toquem fusta! Disseny, fusta i sostenibilitat i un cop al taller explorarem les qualitats del material de manera dinàmica i creativa. Taller per a nens i nenes de 6 a 8 anys.

CATÀLEG DE L'EXPOSICIÓ

Amb motiu de l'exposició, el Museu del Disseny, l'Ajuntament de Barcelona i l'Editorial Blume han editat "Toquem fusta! Disseny, fusta i sostenibilitat".

Autors: Martí Boada, Pilar Vélez

Editors: Museu del Disseny, Ajuntament de Barcelona, Editorial Blume

Any de publicació: 2022

ISBN: 978 - 84 - 19094 - 99 - 5

Número de pàgines: 224 pàgs.

15,5 x 23 cm

Rústica amb solapes

Preu: 28 €

Imatges en alta disponibles per premsa a:

<http://nou.eicub.net:8080/share/service/publicSite?node=workspace://SpacesStore/3e0dc470-5bf2-4fe3-b685-f543309d3939>

Contacte de premsa:

Andrea Cosialls premsa.museudeldisseny@bcn.cat

Toquem Fusta! Disseny, fusta i sostenibilitat

Del 9 de novembre al 22 de gener de 2023. Disseny Hub Barcelona

Inauguració 8 de novembre a les 19 h

Preus

Entrada general: 4 €

Entrada reduïda: 3 €

Entrada combinada (permanents + Toquem fusta): 6 €

Entrada combinada reduïda: 4 €